

## ELŐTERJESZTÉS

|   |   |
|---|---|
| <b>Előterjesztő:</b>                      | Szentei Tamás a Kulturális Osztály vezetője                           |
|   |   |
| <b>Tárgy:</b>                             | Hozzájárulás emlékoszlop állításához a Nemzeti emlékhely tiszteletére |
|   |   |
| <b>Iktatószám:</b>                        | 168-/2013   |
|   |   |
| <b>Ügyintéző:</b>                         | Wachterné Postás Gabriella  |
|   |   |
| <b>Feladatot jelent:</b>                  | Szentei Tamás a Kulturális Osztály vezetője<br>részére                |
|   |   |
| <b>Véleményező bizottságok:</b>           | Kulturális, Ifjúsági és Sportbizottság<br><br>Közygűlés               |
|   |   |
| <b>Törvényességi véleményezés ideje:</b>  | 2013.04.18.   |
| <b>Törvényességi ellenőrzést végezte:</b> | Dr. Reisz Zsuzsanna   |

### Mellékletek:

|  |  |
|--|--|
|  |  |
|--|--|

## Tisztelt Közgyűlés!

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Törvény) 7.§-ának 28. pontja definiálja a Nemzeti emlékhely fogalmát az alábbiak szerint:

„a nemzet történelmében meghatározó jelentőséggel bíró helyszín, amely a magyar, illetve a magyar és az ország területén élő nemzetiségek összetartozását erősítő és identitásképző jellegénél fogva a nemzet önképében kiemelkedő fontossággal bír, továbbá amely országos jelentőségű állami megemlékezés színhelye lehet, és amelyet az Országgyűlés törvénnyel nemzeti emlékhellyé nyilvánít.”

Jelenleg tizenegy helyszínt nyilvánított a magyar Országgyűlés Nemzeti emlékhellyé abból a megfontolásból, hogy a helyszínek nemcsak történelmünket és hovatartozásunkat határozzák meg, hanem a magyarság jövőjét illetően is iránymutató jelentőségűek.

A tizenegy helyszín: a budapesti Várnegyed, az Országház előtti Kossuth Lajos tér, a Hősök Tere, a Magyar Nemzeti Múzeum, a rákoskeresztúri Újköztemető, **a Debreceni Református Nagytemplom és Kollégium**, a mohácsi történelmi emlékhely, az ópusztaszeri történelmi emlékpark, a székesfehérvári romkert, valamint a pákozdi katonai emlékhely, illetve Somogyvár-Kupavár.

Debrecen esetében az alábbi indokolás olvasható:

„A szabadságharc idején nem csak a magyarországi reformáció fővárosa volt Debrecen, hanem 1849 januárjától júniusáig az egész országe, a magyar ellenállásé. Az ország, a nemzet innen védte Isten és természet adta jogait, az uralkodó által is szentesített márciusi-áprilisi törvényeket, amelyek Magyarországot az akkori Európa példamutató polgári demokráciájává tették. Az ország önállóságát megsemmisíteni akaró olmützi oktrojált alkotmányra a magyar országgyűlés – amely a debreceni Református Kollégiumban tartotta üléseit – válaszolni akart, ezért 1849. április 14-én elfogadta a Függetlenségi Nyilatkozatot. Ez az amerikai Függetlenségi Nyilatkozathoz hasonlóan hitet tett a független Magyarország gondolata mellett. Az elfogadott nyilatkozat azonban nem kapta meg a remélt európai támogatást. 1944. december 21-én nem véletlenül ült össze az ideiglenes magyar nemzetgyűlés Debrecenben: vonzóbbnak találták ezt az előképet, mint az 1919-es szegedi gondolatét. A magyar függetlenség gondolata miatt mindenképp indokolt a Nagytemplom és a Kollégiummal együtt hozzá csatlakozó téregyüttes felvétele a Nemzeti emlékhelyek sorába.”

A történelmi és a Nemzeti emlékhelyek nyilvántartásáról, megjelölésükről, állapotuk figyelemmel kíséréséről a Nemzeti Emlékhely- és Kegyeleti Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) gondoskodik.

A Bizottság felkérésére és költségvállalásával a Nemzeti emlékhelyeken feliratos emlékoszlopok kerülnek felállításra, amelyeket Zsigmond Attila iparművész tervez és készít el.

A 2 méter magas, háromszög alapú, faragott mészkő oszlop felső része a háromszög középső éle felé ívben végződik. A befogók metszéspontjai alatti részeket kőbe sülyesztett bronz táblák (magyar és angol nyelvű) fedik, amelyen domború betűvel NEMZETI EMLÉKHELY címfelirat, valamint, magyar és angol nyelvű, 25-25 soros leírás ismerteti az emlékhelyet.

Az emlékoszlop állítása során figyelembe kell venni Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 42. § 8. pontját, amely szerint közterület elnevezése, köztéri szobor, műalkotás állítása a képviselő-testület hatásköréből nem ruházható át.

A Képző-és Iparművészeti Lektorátus szakvéleményében javasolta az emlékoszlop elfogadását és kivitelezését.

Tájékoztatom a Tisztelt Közgyűlést, hogy a 679/2013. (03.25.) PM határozattal Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata a Nemzeti Emlékhely- és Kegyeleti Bizottság, mint kérelmező részére a 8325 hrsz.-ú a valóságban Debrecen, Kálvin téren található Romkert-Emlékkert tulajdonosaként tulajdonosi hozzájárulását adta az emlékoszlop elhelyezéséhez, melyet a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság saját költségén valósít meg.

DMJV Önkormányzatának Főépítésze az emlékoszlop felállításához hozzájárult, a tulajdonosi hozzájárulás kiadása ellen kifogást nem emelt.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

## **HATÁROZATI JAVASLAT**

A Közgyűlés

a Kulturális Osztály vezetőjének előterjesztésére a 2011. évi CLXXXIX. törvény 42.§ 8. pontjában biztosított hatáskörében eljárva, a Képző-és Iparművészeti Lektorátus szakértői véleményére figyelemmel

**1./** köszönetét fejezi ki a magyar Országgyűlésnek a Debreceni Református Nagytemplom és Kollégium Nemzeti emlékhellyé nyilvánításáért.

**2./** Hozzájárul ahhoz, hogy a Nemzeti Emlékhely- és Kegyeleti Bizottság kérelmének megfelelően elhelyezésre kerüljön a 8325 hrsz.-ú, a valóságban Debrecen, Kálvin téren található Romkert-Emlékkert területén a Zsigmond Attila iparművész által tervezett és készített emlékoszlop.

**A határozati javaslat elfogadásához egyszerű többség szükséges.**

Debrecen, 2013. április 18.

Szentei Tamás  
osztályvezető